

**SULTAN AHMED III. DEVRİ HÂDİSELERİNE ÂİD
TARİH MANZÛMELERİ***

H. İpekten — M. Özergin

1132, 28 Cumadelulâ (7 Nisan 1720): Sadrî'zam İbrahim Paşa'nın, nâme-i hümayûnu alıp memleketine dönecek olan Nemçe büyük elçisi Kont Virmont'a, Eyyüb sahilindeki Karamustafapaşa yalısı'nda vedâ ziyafeti vermesi (Râşid, *Tarih*, V, 197-198).

Kâmil 20. Görünce bi'l-bedâhe söyledim tarihini Kâmil
O Âsaf-ı sadr kıldı Nemse elçisin yine it'âm
(او آصف صدر قیادی نمسه ایلیجی سن ینه اطعام) 1132¹
(vrk. 123 a-b)

1132 (1720): Sadrî'zam İbrahim Paşa'nın Eyyüb sahilindeki Vâ-
lidesultan sarayı'nda, karşı sahile diktirdiği su dolu destiyi
bir atışta vurması (bk. manzumelerin metinleri).

Kâmil 41. Top menziline dikdirüp ol-dem tüfeng ile
Urdu sebûyı deldi deniz aşırı vezir
(طوب منزلینه دیکدروب اولدم تفنگک ایله) 1132
(اوردی سبوی دلدی دکیز اشری وزیر) 1132
(vrk. 140a - 141b)

— 15. Delicek sürbi sebûyı dedi hâtif tarih
Koluna kuvvet ola Âsaf-ı âli-himemin
(قولونه قوت اوله آصف عالی هممک) 1132
(vrk. 189 a-b)

* Bu yazının ilk kısmı *Tarih Dergisi*, IX. cild, 13. sayıda neşredilmiştir.

¹ *Tarih mısraındaki* آصف kelimesinin başında bulunan medli elif, aslında iki elife bedel olduğundan, 2 değere tekabül ettiği kabul edilirse tarih tam çıkar.

1132 (1720): Sadrîa'zam İbrahim Paşa'nın sarayını (Beşiktaş'daki Çırağan ?) tamiri ve yeni bir kasır inşa ettirmesi (bk. manzumelerin metinleri).

- Sa'dî 15. Dedi itmâmına tarih Sa'dî
Güzel şâhâne mesken tarz-ı ra'nâ
(کوزل شاهانه مسکن طرز رعنا) 1132
(vrk. 209 a-b)
- Vâkîf 14. Vâkîfâ sad şevk ile tarih-i itmâmın dedim
Tarz-ı nev pâkize kasr ve bî-bedel sahilsarây
(طرز نو پاکیزه قصر و بی بدل ساحلسرای) 1139?
(vrk. 203b - 207a)

1132 (1720): Bu yıl çıkan bir yangında yanan Tophane tesislerinin, Sultan Ahmed III.'in emriyle yeniden inşasına başlanması (Küçükçelebi-zâde, *Tarih*, 77-78; M. Râif, *Mir'at-i İstanbul*, İstanbul 1314, 369-372; C. Orhonlu, *Tophane, Cihangir... semtlerinin tarihi*, basılmamış mez. tezi 1950-51, Tarih sem. ktb. nr. 462, 1 vd.).

- Ebû'l- 12. Söyledi tarih-i bünyadın Ebû'l-Es'ad anın
Es'ad Oldı Sultan Ahmed'in lütfiyle Tophâne cedid
(اولدی سلطان احمدک لطفیله طوبخانه جدید) 1132
(vrk. 127a)
- Ebû'l- 22. Söyledi tarih-i bünyadın Ebû'l-Es'ad anın
Es'ad Yapdı Tophâneyi Sultan Ahmed-i memdûh-i 'âm
(یابدی طوبخانه بی سلطان احمد ممدوح عام) 1132
(vrk. 127a - 128a)

1133, 5 Şa'bân (1 Haziran 1721): Sadrîa'zam İbrahim Paşa'nın tüfek ile arka arkaya iki altunu vurması. Sultan Ahmed III. Hasanpaşa bahçesi'nde bir "efrenci" altunu 85 adımdan tüfek ile vurarak (bk. Râşid, *Tarih*, V, 300 vd.) Sadrîa'zamına göndermiş, o da cevaben iki altun para diktirip bir atışta birini 60, diğerini 75 adım mesafeden, arka-arkaya, ikisini de vurmuştur (bk. manzumelerin metinleri).

- Vehbî 21. Görenler Vehbiyâ tahsîn birle yazdı tarihin
Urup Dâmâd İbrahim Paşa bozdı dinârı
(اوروب داماد ابراهیم پاشا بوزدی دیناری) 1132+1=1133
(vrk. 249b-250a)

1133 (1721): Sadrîa'zam İbrahim Paşa'nın Boğaziçi'nde Kuruçeşme sahilindeki Tırnakçı yalısı'nda, sahile diktirdiği bir destiyi tüfek ile vurması (bk. manzumelerin metinleri).

- Dürrî 7. Kemâl-i fennine tahsîn edüp Dürrî dedi tarih
Urup hem kırdı ol Âsaf sebûyi çak o sahilden
(اوروب هم قردی اول آصف سبوی جق او ساحلدن) 1133
(vrk. 128a)
- Nedîm 20. Nedîm-i bende dedi tarz-ı Nef'i üzere tarihin
Sebûyi urdı hakkâ dikdi taş Sadr-ı tûfeng-endâz
(سبوی اوردی حقا دیکدی طاش صدر تنگ انداز) 1683—550=1133²
(vrk. 128a - 129a; Nedîm, *Divân*, H. Nihad nşr., 94; A. Gölpınarlı nşr., 169)

1133 (1721): Sadrîa'zam İbrahim Paşa'nın Eyyüb sahilindeki Vezir Ali Paşa'ya âit yalıda, yanında Ali Paşa, Silâhdar İbrahim Paşa ve Nişancı Mustafa Paşa bulunduğu halde, 800 adım mesafeden "Tozkoparan,, adlı tüfek ile üç destiyi arka arkaya vurması (bk. manzumelerin metinleri).

- Vâkîf 16. Vakîf olup Vâkîfâ söyledi tarihini
Kırdı sekizyüz adım konmuşiken üç sebû
(قیردی سکز یوز آدم قونمشیکن اوج سبو) 1133
(vrk. 228b - 229a)
- Vehbî 21. Bunda da tozkoparan menzili olup hakkâ
Üç sebû kırdı peyâpey tûfegile Âsaf

² Tarih mısraında bulunan «tûfeng-endâz» terkindeki «تنگ» (=550) çıkarılırsa 1133 tarihi bulunur. Gölpınarlı, Nedîm divanı neğrinde «tam 1683, mücevher 1039, mühmel 644, yazmalarda 1133 kayıtlı» diyerek tarihi bulamadığını belirtmiştir.

- (بونده ده توزقوپران منزلی آلوب حقا) 1133
 (اوج سبو قردی بیانی تفکیله آصف) 1133
 (vrk. 211 a - b; Vehbî, *Divân*, vrk. 228a)

1133 (1720-1721): Sadrîa'zam İbrahim Paşa'nın Boğaziçi'nde Çubuklu'da bir çeşme inşa ettirmesi (Sâlim, *Tezkire*, İstanbul 1315, 402-403; M. Râif, *aynı esr.*, 229; İ. H. Tanışık, *İstanbul çeşmeleri*, İstanbul 1943, II, 304-306). Daha sonra Feyz-âbâd bahçesi de bu çeşmenin yanında tanzîm ettirilmiştir (bk. H. Ayvansarayî, *aynı esr.*, II, 155 vd.).

- Vehbî 6. *Ziyade bir güzel tarih tahrir eyle ey Vehbî*
 Suyın buldı Çubuklu devr-i İbrahim Paşa'da
 (صوین بولدی چیقلی دور ابرهیم پاشاده) 1134-1=1133
 (vrk. 285b; Vehbî, *Divân*, vrk. 224a; bu tarih çeşmenin cephesine hakkedilmiştir)

1133 (1721): Fâtih'de Orta câmii civarındaki İkiz çeşme'nin Sadrîa'zam İbrahim Paşa tarafından tamir ettirilmesi. Çeşmenin ilk bânisi Kanunî Sultan Süleyman'dır. Vak'anüvis Râşid 1134 vekayii arasında (Rebi'ülevvel/20 Aralık 1721-18 Ocak 1722) Yeniodalar'da Etmeydanı kapısı'nın tecdidi sırasında yanındaki güzel bir çeşmenin de ihya edildiğini bildirdiğine göre (*Tarih*, V, 399), tamire 1133 (1721) yılında başlamış ve bu tarihte bitirilmiştir (Müstakim-zâde, *Tuhfe-i hattâîlîn*, İstanbul 1928, 750; İ. H. Tanışık, *aynı esr.*, I, 138 (nr. 136)).

- Nedîm 23. *Pür himem Dâmâd İbrahim Paşay-ı vezir*
 Bu dilârâ çeşme-i dilefıyı tecdîd eyledi
 (پرهم داماد ابراهيم پاشای وزیر) 1133
 (بو دلارا چشمه دجلوی تجدید ایلدی) 1133
 (vrk. 202a - 203a; Nedîm, *Divân*, H. Nihad nşr., 94; A. Gölpınarlı nşr., 158)

1134, 19 Şa'bân (4 Haziran 1722): Tersâne-i âmire'de inşa edilen üç anbarlı büyük kalyonun merasimle denize indirilmesi (Râşid, *Tarih*, V, 436-437).

- Sâlim 27. *Uçdı üç anbarlı kalyon bahre ferr-i 'izzile*
 Açdı bâlin makdem-i şâhengehî ikbâl ile
 (اوجدی اوج انبارلی قلیون بحره فر عزله) 1131+3=1134
 (اجدی بان مقدم شاهنشاهی اقبال ایله) 1131?
 (vrk. 335b-336b)

1135 (1722): Sultan Ahmed III.'in, ilmîye silsilesinde, Medine pâyesini Mekke pâyesi derecesine yükseltmesi (Küçükçelebi-zâde, *Tarih*, 15-17; İ. H. Uzunçarşılı, *İstanbul ve bilâd-ı selâse denilen Eyüb, Galata ve Üsküdar kadılıkları*, İstanbul Enstitüsü Dergisi, III (1957), 27).

- Vehbî 57. *Tahsin bîrle cümlesi tarih edüp dedi*
 Sultan Ahmed eyledi icrâ kerâmeti
 (سلطان احمد ایلدی اجرا کرامتی) 1134+1=1135
 (vrk. 285a-287a, tamamı 82 beyittir)

- Vehbî 18. *Ederken bende Vehbî fikr-i tarih*
 Lisan-ı gaybden geldi bu müfred
 19. *Müsâvî etdi câh-ı Ka'be ile*
 Medine pâyesin Sultan Ahmed
 (مساوی ایلدی جاه کعبه ایله) 1134+1=1135
 (مدینه پایه سن سلطان احمد)
 (vrk. 287b-288a; Vehbî, *Divân*, vrk. 213a)

1136, 9 Rebi'ülâhır (6 Ocak 1724): Sultan Ahmed III.'in Sadrîa'zam İbrahim Paşa'nın oğlu Genç Mehmed Beğ'e vezir ve musâhiblik rütbesi vermesi ve damad edinmesi. Bu sırada diğer iki kızını da vezirlik verdiği iki paşaya namzet kılmıştır (Küçükçelebi-zâde, *Tarih*, 90-92).

- Âsım 9. *Sâl-i tarihin hezarân şevk ile derc eyledi*
 Kemterîn-i bendegân Âsım gelüp bîr müfred
 10. *Dâd-ı Hakk ile olup hâlâ Mehmed Beğ vezir*
 Hem musâhib oldu hem dâmâd Sultan Ahmed'e
 (داد حق ایله اولوب حالاً محمد بیک وزیر) 1135+1=1136
 (هم مصاحب اولدی هم داماد سلطان احمد)
 (vrk. 368b)

- Fâiz 14. *Musâhib oldu yümüle olup dâmâd-ı Ahmed Han*
 [Es'ad-zâde] Mehmed Beğ vezir ibn-i vezir-i pür kerem oldu

(مصاحب اولدی ینیه اولوب داماد احمد خان) 1136
(محمد بيك وزير ابن وزير پر کرم اولدی) 1136
(vrk. 364a-b)

Kâzım 9. Yaz zifâf-ı pâk-i tarihin sipihre Kâzımâ
Oldı 'izz ile mülâkî şemsile mâh-ı münir
(اولدی عز ایله ملاقی شمسله ماه منیر) 1136
(vrk. 362a-b)

Nedîm 15. Nedîmâ bendesi bu mısra'ile dedi tarihin
Mehemmed Beğ vezir ü sıhr-ı Sultan oldı bir günde
(محمد بيك وزير وصهر سلطان اولدی پر کونده) 1136
(vrk. 368a-b; Nedîm, *Divân*, H. Nihad nşr., 95; A. Göl-
pınarlı nşr., 204)

Râşid 15. Bu gûne bir vezir ibn-i vezirin n'ola tarihi
M ü n a k k a d harfile gösterse böyle haşmetin müzdâd
16. Mübârek ola Ahmed Han'a Sadr-ı ekrem'in neclî
Mehemmed Beğ vezâretle müsâhib oldı hem damad
(مبارک اوله احمد خانه صدر اکرمک نجلی) 1136
(محمد بيك وزارتله مصاحب اولدی هم داماد) 1136
(vrk. 359b-360a; Râşid, *Divân*, vrk. 78a-b)

Sâlim 43. Söyledi abd-i kerem-didesi Sâlim tarih
Buldı iclâl vezâretde Mehemed Paşa
(بولدی اجلال وزارتده محمد پاشا) 1136
(vrk. 382 b-384a)

Şâkir 19. Buldı iclâl vezâretde Mehemed Paşa
Sıhr-ı Sultan-ı dilir oldı Mehemed Paşa
(بولدی اجلال وزارتده محمد پاشا) 1136
(صهر سلطان دلیر اولدی محمد پاشا) 1136
(vrk. 387a-388a; Şâkir, *Divân*, 90a)

1136, 18 Rebi'ülâhır (15 Ocak 1724): Yıldırım isabeti neticesinde uzun zaman harap bir vaziyette kalan Eyyüb-Sultan câmii minârelerinin, Sultan Ahmed III. tarafından ikişer şerefeli olarak yeniden inşâsının tamamlanması (Küçükçelebi-zâde, *Tarih*, 173; H. Ayvansarâyi, *aynu esr.*, I, 224-225).

Şehdi 27. Çıkup âvâze arşa dedi tarih
تعالی شاه الله اکبر 1156—20=1136
(vrk. 369b-370b)

Şehdi 28. Dediler Şehdiyâ bu nev esere
Eyle tarih-i cevheri imlâ
30. Serv-kadd-i ser-firâz u sîm endâm
Oldı gûyâ menâze-i beyzâ
(سرو قد سر فراز وسیم اندام)
(اولدی کویا منازة بیضا) 1136
(vrk. 370b-371 b)

1136, 25 Cumadel'ulâ (20 Şubat 1724): Sultan Ahmed III.'in üç kızının üç vezir ile evlendirilmesi. 9 Rebi'ülâhır (6 Ocak)' de Atike Sultan İbrahim Paşa'nın oğlu Genç Mehmed Beğ'e. Ümmügülsüm Sultan İbrahim Paşa'nın birader-zâdesi Ali Beğ'e, Hatice Sultan Çerkez Osman Paşa-zâde Ahmed Paşa'ya namzet kılınmış idi (Küçükçelebi-zâde, *Tarih*, 90-92, 97; İ. H. Uzunçarşılı, *Osm. tar.*, IV, 1. kısım, 167; A. D. Alderson, *aynu esr.*, Table XLI, nr. 1240, 1262, 1250).

Kâmî 10. Hezârân şevk ile Kâmî-i dâi dedi tarihin
Zihî devlet bu üç sultanın üç sûri se 'ıyd oldı
(زهی دولت بو اوج سلطانک اوج سوری سه عید اولدی) 1136
(vrk. 363b-367a)

Sa'dî 15. Şer'-i zibâ ile Sultan Ahmed-i dârâ-kemâl
Kendüye bir ayda dâmâd etdi üç âli vezir
(شرع زیبا ایله سلطان احمد دارا کمال) 1136
(کندویه بر آیده داماد ایتدی اوج عالی وزیر) 1136
(vrk. 393 a-b)

1136 (1724): Sadria'zam İbrahim Paşa'nın Mustafapaşa yalısı'ndaki (Reşid 4a: "Mustafapaşa yalısında tüfeng endâz olup,,; Eyyüb sahilindeki Karamustafapaşa yalısı?) bir nişan taliminde 800 adımdan birbiri ardınca üç destiyi tüfek ile kırması (krş. 1133 yılı manzumelerinde benzer vak'a; bk. manzumenin metni).

Reşid 6. Söyledim tarihini tahsin edüp anm Reşid
Üç sebû kırdı sekizyüz gâmda Sadr-ı kerim
(اوج سبو قردی سکز یوز گامده صدر کریم) 1136
(vrk. 210a)

1137, 9 Muharrem (28 Eylül 1724): Serasker Ârifi Ahmed Paşa kumandasındaki ordunun, üç aylık bir muhasaradan sonra Revân'ı fethetmesi (Küçükçelebi-zâde, *Tarih*, 202³ vd.; İ. H. Uzunçarşılı, *Osm. tar.*, IV, 1. kısım, 178; İ. H. Danişmend, *aynı esr.*, IV, 14-16).

Neylî 1. Vücûhun her birine *bir inâyet* ârzusiyle
Sekiz vech ile tarih eyledim bu beyt-i hemvârı
2. Revân'ı himmet ile aldı Sultan Ahmed a'dâdan
Yine feth-i cezîl oldu humâyûn eylesün Bârî³
(روانی همت ایله آلدی سلطان احمد اعدادن) 1136+1=1137
(ینه فتح جزیل اولدی هایون ایلسون باری) 1136+1=1137
(vrk. 414b-415a; Neylî, *Divân*, 105)

Vehbî 21. Olup *efser-rubây-ı cem* şeh-i âlem dedim tarih
Kılıçla geldi miftâh-ı Revân Bâb-ı humâyûn'a
(قلجه کدی مفتاح روان باب هایونه) 1140-3=1137⁴
(vrk. 407a-b)

Vehbî 2. Mest olup *bî-bâde* şevk ile dedim tarihini
Geldi miftâh-ı Revân Divân-ı Sultan Ahmed'e
(کدی مفتاح روان دیوان سلطان احمد) 1129?
(vrk. 407b)

Vehbî 1. *Ziyâde bir* güzel tarihidir olsa n'ola meşhûr
Revân hisnün da hâlen aldı Sultan Ahmed-i mansûr
(روان حصننده حالا آلدی سلطان احمد منصور) 1138-1=1137
(vrk. 408a)

Yümnî 7. *Bir* kemine dedi bu mısra'ı Yümnî tarih
Müjde kim oldu Revân fâtihi Sultan Ahmed
(مژده کیم اولدی روان فاتحی سلطان احمد) 1136+1=1137
(vrk. 413a)

³ Mirzâ-zâde Ahmed Neylî Efendi'nin bu 11 beyitlik manzum tarihi, hakikaten, ebed ile tarih düğürmenin en sanatlı nünunelerinden biridir. İkinci beytin bazan birler, bazan onlar ve bazan da yüzler hanesinden türlü tertiplerle istifade edilerek 8 türlü tarih düğürülmekte olup, Neylî son mısra'da öndül olarak mahlasının ebed değerince (یعنی = 100) de altın koyduğunu bildirmektedir.

⁴ Cem-Cim cinasından istifade edilerek ج = 3 rakamının çıkarılmasına işaret ediyor olmalıdır.

1137, 2 Şa'bân (16 Nisan 1725): Sultan Ahmed III.'in Fındıklı'da Salıpazarı'nda kızı Fatma Sultan için yaptırdığı Emnâbâd sahilsarayını inşaâtının tamamlanması ve Damadı İbrahim Paşa'nın oraya taşınması (Küçükçelebi-zâde, *Tarih*, 246-247, 383; İ. H. Uzunçarşılı, *Osm. tar.*, IV, 1. ks., 165; C. Orhonlu, *Fındıklı semtinin tarihçesi*, *Tarih Dergisi* VIII/11-12 (1956), 58-59).

Abdür-rahmân 13. Bu nûzhetgâhın itmâmına me'muren dedim tarih
Humâyûn ola Sultan Ahmed'e bu kasr-ı zerrin-tâk
[İmâm-ı evvel]

(هایون اوله سلطان احمد بو قصر زرین طاق) 1137
(vrk. 397a)

1137, Ramazan (14 Mayıs-12 Haziran 1725): İran'da Zunûz ve Merend'in fethedilmesi. Fetih haberi 3 Şevval (15 Haziran) 'de İstanbul'a gelmiş ve Ramazan bayramının üçüncü günü bir alay tertip edilmiştir (Küçükçelebi-zâde, *Tarih*, 261 vd.; İ. H. Uzunçarşılı, *Osm. tar.*, IV, 1. kısım, 179; İ. H. Danişmend, *aynı esr.*, IV, 6).

Vehbî 40. Eyle bir *müfredle* iki mısra'ı tarihi tam
Her biri amma ola silk-i belâgatde ferîd
41. 'İyde geldi nüvid-i feth lûtfu'lîhâ gör
'İyd-i Şevvali du-bâlâ kıldı bu feth-i eedîd

(عیدده کدی نوید فتح لطف الہی کور) 1136+1=1137
(عید شوالی دو بالا کلدی بو فتح جدید) 1136+1=1137
(vrk. 424a-425b)

1137, 23 Zilka'de (3 Ağustos 1725): Serasker Köprülü-zâde Abdullah Paşa kumandasındaki ordunun 6 günlük bir savaşta sonra Tebriz'i fethetmesi (Küçükçelebi-zâde, *Tarih*, 276; İ. H. Uzunçarşılı, *Osm. tar.*, IV, 1. kısım, 179 vd.; İ. H. Danişmend, *aynı esr.*, IV, 5).

Müfid 14. Tutulup bin revâfız kesdiler başın o dem
Müjde avnullâh ile Tebriz'i aldı sünniân

(مژده عون الله ایله تبریزی آلدی سنیان) 1139-2=1137⁵
(vrk. 412 a-b)

⁵ Birinci mısradaki «bin» kelimesinin başının yani ilk harfinin (ب = 2) çıkarılmasına işaret ediliyor olmalıdır.

- Şâkir 11. Böyle yaz tarihini zerrin kalemle Şâkirâ
Hısn-ı Tebriz oldu Sultan Ahmed'e mülk-i cedid
(حصن تبریز اولدی سلطان احمده ملك جدید) 1137
(vrk. 415a-b; Şâkir, *Divân*, vrk. 73a)
- Zühdi 5. Gûş edince fethini Zühdi dedi tarihini
Aldı Tebriz ülkesini hüküm-i Sultan Ahmed'i
(الدی تبریز اولکھسینی حکم سلطان احمدی) 1137
(vrk. 408a-b)

1137, 25 Zilhicce (4 Eylül 1725): Serasker Hacı Mustafa Paşa kumandasındaki ordunun Gence, Kazvin ve Kum'u fethetmesi. Fetih haberi 15 Muharrem 1138 (23 Eylül 1725)'de İstanbul'a ulaşmıştır (Küçükçelebi-zâde, *Tarih*, 293 vd.; İ. H. Danişmend, *aynu esr.*, IV, 15).

- Âtîf 15. İkisininin fethi bir tarihe geldi Âtîfâ
Gence'yi Tebriz'i aldı seyfi Sultan Ahmed'i
(کنجه بی تبریزی الدی سیف سلطان احمدی) 1137
(vrk. 411a-b)
- Fâiz [Ali Ağa] 16. Bu sūrūr ile dedi tarih Fâiz bendesi
Rezm ile Sultan Ahmed Gence'yi feth eyledi
(رزم ایله سلطان احمد کنجه بی فتح ایلدی) 1137
(vrk. 411b-412a)
- Hilmî 5. Mısra'ı zibâyile Hilmî dedim tarihini
Gence fethin kıldı Sultan Ahmed'e Mevlâ 'atâ
(کنجه فتحن قیلدی سلطان احمده مولا عطا) 1137
(vrk. 411a)
- Hilmî 6. Fethini gûş eyleyüp Hilmî dedim tarihini
Gence fethi seyfi Sultan Ahmed'e oldı nasib
(کنجه فتحی سیف سلطان احمد اولدی نصیب) 1137
(vrk. 414b)
- Ishak 6. Kıldı gence-i Gence'yi feth ü gûşâd
Seyf-i Sultan Ahmed-i şevket-penâh
(قیلدی کنجه کنجه بی فتح وکشاد) 1137
(سیف سلطان احمد شوکت پناه) 1137
(vrk. 408b)

- Nahifî 7. Ey Nahifî tuhfe-i ilhamdır tarih ana
'Avn-ı Hakk'dan Gence fethi oldı Sultan Ahmed'in
(عون حقدن کنجه فتحی اولدی سلطان احمدک) 1137
(vrk. 409b)
- Reşid 6. Sezâdır cem olursa ser-nihâde böyle tarihe
Açıldı gence-i Gence sa'y-i Ahmed Han' ile müjde
(آچیلدی کنجه فتحی سعى احمد خاله مؤده) 1134+3=1137
(vrk. 412b-413a)
- Rif'at 17. Ben de bu fethi gûş edüp Rif'at dedim tarihini
Seyf ile aldı Gence'yi Han Ahmed-i vâlâ-cenâb
(سیف ایله الدی کنجه بی خان احمد والجناب) 1137
(vrk. 410a-b)
- Sâhib 17. Düşdi bir vechile üç beldeye Sâhib tarih
Gence Kazvin'ile Kum fâtihi Sultan Ahmed
(کنجه قزوینله قم فاتحی سلطان احمد) 1138-1=1137
(vrk. 409b-410a)
- Sa'dî 8. Sa'diyâ düşdi ser-i a'dâ dedim tarihini
Verdi Gence gencini Fettâh Sultan Ahmed'e
(ووردی کنجه کنجه فتح سلطان احمده) 1138-1=1137
(vrk. 413a-b)
- Şâkir 11. Du'â-güne kemine bendesi Şâkir dedi tarih
Humâyûn ola feth-i Gence Sultan Ahmed'e ya Rab
(هاپون اولا فتح کنجه سلطان احمده یارب) 1137
(vrk. 415b-416a; Şâkir, *Divân*, vrk. 75a)
- Şehdi 24. Bu gazây-ı ekber için Şehdiyâ
Oldı bir beyt-i güzîn tarih-i tâm
25. Kal'a-i gevher-nigîn-i Gence'yi
Aldı Sultan Ahmed-i âdil bu 'âm
(قلعه کوهر نکین کنجه بی) 1137
(آلدی سلطان احمد عادل بو عام)
(vrk. 408b-409b)
- Şehri 20. Dedi Şehri müjde bu tarih-i ferrûh-sâlde
Gence şehrin aldı Sultan Ahmed-i dârâ-düvel
(کنجه شهرین الدی سلطان احمد دارا دول) 1137
(vrk. 413b-414a)

- Yemmi 7. *Bir aded tarh ile Yemmi söyledim tarihini*
Gence'yi de aldı Sultan Ahmed-i nusret-meâb
(کنجه بيده الذي سلطان احمد نصر تآب) 1138—1=1137
(vrk. 414a-b)

1137, 28 Zilhicce (7 Eylül 1725): Serasker Hasanpaşa-zâde Ahmed Paşa kumandasındaki ordunun Lûristan'ın merkezi Hurrem-âbâd'ı fethetmesi. Fetih haberi 12 Safer 1138 (20 Ekim 1725)'de İstanbul'a ulaşmıştır (Küçükçelebi-zâde, *Tarih*, 305-306. İ. H. Uzunçarşılı, *Osm. tar.*, IV, 1. kısım, 182; İ. H. Danişmend, *ayntı esr.*, IV, 15).

- Âsım 5. Dedi bir mısra' içre Âsım anın fethine tarih
Lûristan'ı da Sultan Ahmed-i vâlâ-himem aldı
(لورستان بيده سلطان احمد والا هم آدی) 1137
(vrk. 398a-b)

1137 (1725): Osmanlı ordusunun İran'da fetih faaliyetlerinde bulunması.

- Vehbî 1. Mülk-i Tiflis'i güşâd eyleyüp evvel bi-pâk 1136
Sonra etdi Hemedân kasdı sipâh-ı bi-had 1136
2. Çekdi A'eâm'a kılıç şer'ile Sultan-i enâm 1137
Ya'nî Sultan-ı cihândâr u necib ü erşed 1136
3. Aldı yek hamlede bir bandedi Kirmanşâh'ın 1137
Nice kal'a nice iklimini serhad serhad 1136
4. Müjde Zilhicce'de ceng ile alındı Hemedân 1136
Dâd'ile aldı Revân'ı sipeh-i Han Ahmed 1137
5. Mülk-i islâma olup şu'be Nihâvend-i Irak 1137
İrevan kal'asını aldı o Şeh-i cem-mesned 1137
6. Geldi miftâh-ı Revan açtı der-i ümmîdi 1137
Şeh-i dârû-sipeh ü dâver-i İskender-ced 1137
7. Şeh Tahmasb'ı mât eyledi Sultan-ı cihân 1137
Yümn ü iclâliyle Mevlâ vere ömr-i sermed 1137
8. Aldı Tebriz ü Nihavend'i ni de İran'ın 1137
Hamedân Gence Revân fâtihi Sultan Ahmed 1137
9. Nahcuvan ile alup ülke-i Ordubâd'ın 1136
Olmadı leşker-i İskender cem-kevkebe sed 1136
10. Bu nuh ebyâtâda her mısra-i pâk-i Vehbî 1137
Sene-i fethile birdir be-hesab-ı ebced
(vrk. 407-408a)

1137 (1724-1725): Sadrîa'zam İbrahim Paşa'nın Beşiktaş'daki sahil sarayında bir şahnişin ve bir kasr inşa ettirmesi (Şâir Seyyid Vehbî bu kasrın kapısına konulacak tarih manzumesinde o sıradaki İran fetihlerinden bahsetmiştir, bk. manzumenin metni).

- Vehbî 12. Masdar-ı feth ede Mevlâ Bâb-ı Sultan Ahmedî
Nev be-nev gelsün nice miftâh-ı kal'a bi-cidâl
(مصدر فتح ايده مولا باب سلطان احمدى) 1137
(نوبه نوکاسون بجه مفتاح قلعه بی جدال) 1137
(vrk. 398a)

- Vehbî 13. Kible-i ikbâl ede bu bâbı Hayy-i zi'l-celâl
Dâd-i Sultan Ahmed oldu feth-i bâb-ı nasre dâl
(قبلة اقبال ايده بو بابى حى ذى الجلال) 1137
(داد سلطان احمد اولدى فتح باب نصره دال) 1137
(vrk. 398a, önceki tarihin devamıdır)

1138, 1 Muharrem (9 Eylül 1725): Yeni yıl tebriki.

- Fâiz 30. Fâizâ mâh-ı Muharrem gelicek tarihine
[Ali Ağa] Nusrete dâl oldugıyçün sâl-i nusretdir bu sâl
(... سال نصرتدر بو سال) 1134+4=1138
(vrk. 416 a-b)

1138, Rebi'ülâhır (7 Aralık 1725-4 Ocak 1726): Serasker Köprülü-zâde Abdullah Paşa kumandasındaki ordunun Erdebil'i fethetmesi (Küçükçelebi-zâde, *Tarih*, 331-334; İ. H. Uzunçarşılı, *Osm. tar.*, IV, 1. kısım, 180).

- Fâiz 8. Dedi tarihin du'â birle anın Fâiz kulu
[Es'ad-zâde] Ahd-i Sultan Ahmedide feth olundu Erdebil
(عهد سلطان احمد بيده فتح اولدى اردبيل) 1137+1=1138
(vrk. 398b)

1138, 20 Şevval (21 Haziran 1726): Sadrîa'zam İbrahim Paşa tarafından Boğaziçi'nde Defterdar burnu'nda inşa ettirilen Neşat-âbâd sahil sarayı'nın muhteşem bir ziyafetle Sultan Ahmed III.'e takdim edilmesi (Küçükçelebi-zâde, *Tarih*, 384-385; İ. H. Uzunçarşılı, *Osm. tar.*, IV, 1. kısım, 165; H. Şehsuvaroğlu, *ayntı esr.*, 32).

- Râşid 26. Râşidâ bu cây-ı vâlânın dedim tarihini
Sa'd ola kasr-ı Neşât-âbâd Sultan Ahmed'e
(سعد اولاً قصر نشاط آباد سلطان احمد) 1138
(vrk. 447a-b; Râşid, *Divân*, vrk. 65b-66a)

1138 (1726): Eski saray'da yanan Teberdârlar odalarının (1 Şevval/2 Haziran) Sadrîa'zam İbrahim Paşa tarafından yeniden inşasına başlanması. Bu inşaat 13 Safer 1139 (10 Ekim 1726)'da tamamlanmıştır (Küçükçelevi-zâde, *Tarih*, 374, 411).

- İshak 8. Hitamında bu me'vânın dedim İshak tarihin
Bu beyt-i pâki İbrahim Paşa eyledi bünyâd
(بو بیت پاکي ابراهيم پاشا ايلىدى بنياد) 1138
(vrk. 447b-448a)
- Râşid 25. Benim zira ki geldi tab'ıma bu resme bir tarih
Bu menzilgâhı İbrahim Paşa'dır kılan âbâd
(بو منزلگاهي ابراهيم پاشادر قيلان آباد) 1137+1=1138
(vrk. 446a-447a; Râşid, *Divân*, vrk. 67b-68a)
- Râşid 10. Tamamında bu cây-ı dil-güşâ tarihini Râşid
Dedim etdi bina bu câygâhı Âsaf-ı yektâ
(.... ايئدى بنا بو جاگهه آصف يكتا) 1138
(vrk. 448 a-b)

1139, 13 Safer (10 Ekim 1726): Eski saray'da Teberdârlar odaları inşaatı sırasında, gene orada İbrahim Paşa tarafından inşa ettirilen bir kasrın Sultan Ahmed III.'e takdim edilmesi (bk. manzumelerin metinleri).

- Nedîm 15. Bu mısra'la Nedimâ eyledi tahrir tarihini
Bu vâlâ kasr-ı nev-tarh ola Sultan Ahmed'e mes'ûd
(بو والا قصر نو طرح اوله سلطان احمد مسعود) 1139
(vrk. 448b-449a; Nedîm, *Divân*, H. Nihad nşr., 86; A. Gölpınarlı nşr., 179)
- Nedîm 23. Du'â edüp Nedimâ söyledi bu mısra'ı ol dem
Bu kasr-i pâk Sultan Ahmed'e ya Rab sa'id olsun
(بو قصر پاک سلطان احمده يارب سعيد اولسون) 1139
(vrk. 448a-b; Nedîm, *Divân*, H. Nihad nşr., 86; A. Gölpınarlı nşr., 180)

1139, 13 Cumadelâhire (5 Şubat 1727): Topkapı sarayı'nın birinci avlusundaki Darbhâne-i âmire binasının kârgir olarak teccidinin tamamlanması (Küçükçelevi-zâde, *Tarih*, 443-444; A. Şeref, *Topkapı sarayı hümâyûnu*, TOEM, 1. sene 5. cüz (Kânûn I. 1326), 278-280; *Topkapı Sarayı Müzesi Rehberi*, İstanbul 1933, 20, 25).

- Vehbî 16. Ana bir altın kalem ister ki tarihin yazam
Kıldı cây-ı sikkeyi Sultan Ahmed Han cedid
(قلدى جاى سكهه سلطان احمد خان جديد) 1139
(vrk. 450a-b)

1139 (1726-1727): Sadrîa'zam İbrahim Paşa'nın, doğduğu yer olan Niğde sancağına bağlı Muşkara kasabasında geniş imâr faaliyetine girişerek kal'a, iki câmi, medrese, mekteb, kütüphane, imâret, han, hamam, çarşı ve çeşmeler inşa ettirmesi (bk. A. Refik, *Damad İbrahim Paşa zamanında Ürgüş ve Nevşehir*, TTEM, 14. sene, nr. 3 (80) (1 Mayıs 1340), 156 vd.; İ. H. Uzunçarşılı, *Osm. tar.*, IV, 1. ks., 156, 2. ks., 314-315). 1130 Cumadelâhire (2-30 Mayıs 1718)'sinde imârına başlanan ve 1138 Şevvali evâsıtında (12-21 Haziran 1726) çıkan bir fermanla "Nev-şehir, adı verilen (Küçükçelevi-zâde, *Tarih*, 383-304), bu kasabada bu yıl şu eserlerin inşası tamamlanmıştır :

a) İbrahimpaşa câmii

- Râşid 12. Süy-i hâtifden işitdüm Râşidâ tarihini
Câmi'-i ra'nâ münevver ma'bed âli-makam
(جامع رعنا منور معبد عالي مقام) 1139
(vrk. 477a-b; Râşid, *Divân*, vrk. 65b-66a)

b) Mekteb

- Vehbî 15. Vehbî-i bende du'â edüp dedi tarihini
Cüd-i İbrahim Paşa yaptı bu nev mektebi
(جود ابراهيم پاشا يادى بو نو مکتبه) 1139
(vrk. 478a-b; bu tarih mektebin kapısı üzerindedir, bk. A. Refik, *aynı eser*, 168-169)

- Râşid 11. Zâyirânından iştîdim Râşidâ tarihini
Bî-bedel yapıldı İbrahim Paşa mektebi
(بی بدل یا بلدی ابرهیم پاشا مکتبی) 1139
(vrk. 477b; Râşid, *Divân*, vrk. 66a-b)

c) Han ve çarşı inşaatından bir kısmı

- Râşid 6. Görenler dediler tarihini me n k u t ile Râşid
Bu han bu Çarsu Nev-şehr'i âbâd eyledi hakka
(بو خان بو چارسو نوشهری آباد ایلدی حقا) 1139
(vrk. 478b; Râşid, *Divân*, vrk. 65a) ⁶

d) iki çeşme

- Râşid 7. Olunca ab câ ri lâleden su gibi tarihin
Dedim nûş eyle âb-ı 'ayn-i İbrahim Paşa'dan
(دیدم نوش ایله آب عین ابراهیم پاشادان) 1210—58—3=1139
(vrk. 478a-b; Râşid, *Divân*, vrk. 67a-b)
- Şâkir 29. Okurlar su gibi leb-teşnegân tarihini Şâkir
Gel iç nev çeşme-i dil-cûy-i İbrahim Paşa'dan
(گل ایچ نو چشمه دلجوی ابراهیم پاشا) 1139
(vrk. 481a-b; Şâkir, *Divân*, vrk. 88a)

1140, 1 Muharrem (19 Ağustos 1727): Yeni yıl tebriki.

- Nedîm 5. Hâme-i mu'cezz-rakamla eyledim bir bir hesap
Geldi bin yüz kırk lafz-ı naşr ile feth-i karib
(... نصر ... فتح قریب) 1140
(vrk. 476b; Nedîm, *Divân*, H. Nihad nşr., 84; A. Göl-
pınarlı nşr., 182; Bu tarih *Hz. Kur'an*, LXI. sûre, 13. âyet:
« نصر من الله وفتح قریب » 'den alınmıştır.)

**1140, 16 Safer (3 Ekim 1727): Afgan şahı Eşref Han ile He-
medan'da sulh andlaşması imzalanması (Küçükçeşme-zâde,**

⁶ Bugün Beylik han adını taşıyan binanın üzerinde de hakkedilmiş bulunan bu manzum tarih, A. Refik'in yazısında (*aynı eser*, 132-133) 1142 tarihli olarak gösterilmişse de, noktalı harfleri 1139 rakamını vermekte olduğu gibi, muhtevası verilen mecmuada da 1142 tarihli manzume yoktur.

Tarih, 502-513, 511; İ. H. Uzunçarşılı, *Osm. tar.*, IV, 1. kısım, 186; İ. H. Danişmend, *aynı eser.*, IV, 16)

- Abdür-rahman 11. Sunûh etdi dil-i ilham-pezîre böyle tarihi
Emân aldı olup Sultan Ahmed ile sulh Eşref
[İmâm-ı evvel] (امان الدی اولوب سلطان احمد ایله صلح اشرف) 1140
(vrk. 492a)
- Kelîm 13. Geldi çün bir müjde tarihin dedim anın Kelîm
Bildi haddin kıldı Sultan Ahmed'e Eşref niyâz
(بیلدی حدین قیلدی سلطان احمد اشرف نیاز) 1139+1=1140
(vrk. 492a)
- Nebîyye 19. Geldi esnâ-yı haberde böyle tarih Nebîyye
Aldı Eşref sulhile Sultan Ahmed'den emân
(الدی اشرف صلحه سلطان احمددن امان) 1138+2=1140
(vrk. 494b-495a)
- Nedîm 11. Akd-i sulhi gûş edüp hâtif dedi tarihini
Oldı İran ehli Sultan Ahmed'e fermân-ber
(اولدی ایران اهلی سلطان احمد فرمانبر) 1140
(vrk. 492b-493a; Nedîm, *Divân*, H. Nihad nşr., 85; A. Göl-
pınarlı nşr., 202)
- Nedîm 7. Eyledüm şevketlü Hünkârım hesap
Gâlibâne oldı tarihi tamâm
(غالبانه اولدی ...) 1140
(vrk. 483b; Nedîm, *Divân*, H. Nihad nşr., 78; A. Göl-
pınarlı nşr., 228)
- Siddîk 5. Siddîk etdi bu dem inkıyâdına tarih
Hüveyze verdi olup sulh-i bî-gümân Eşref
(هو یزه وردی اولوب صلح بیگمان اشرف) 1140
(vrk. 493a-b)
- Subhî 27. Bu sulhe Eşref ağzından ç ı k u p hâtif dedi tarih
Aman versün de Sultan Ahmed alsun mülk-i İran'ı
(امان ورسوند سلطان احمد السون ملک ایران) 1145—5=1140
(vrk. 495a-496a)
- Şâkir 40. Yazıldı sâl-i sulhun kilik-i Şâkir birle tarihi
Dedi Eşref aman sulh oldı Sultan Ahmed-i dâna

(دیدی اشرف امان صلح اولدی سلطان احمد دانا) 1139+1=1140
(vrk. 493b-494b; Şâkir, *Divân*, vrk. 71b)

Vehbî 49. Ser-fürû etdiricek hasma dedim tarihin
Eşref'in haddini bildir diye Sultan Ahmed
(اشرفك حدنى بیلدر ديه سلطان احمد) 1141-1=1140
(vrk. 487a-488b)

— 24. لتأقیت ذاك السلم قلت مؤرخاً
1140 حدیث روی صلحاً علی صك احمد
(vrk. 549a)

1140, 8 Rebi'ülevvel (24 Ekim 1727): Bâb-ı âlî karşısında harap Pîriâğa mescidi yerinde, İbrahim Paşa'nın zevcesi Fatma Sultan tarafından yeniden inşa ettirilen câmiin tamamlanıp ilk cuma namazı ile cemaate açılması. Bu güzel câmi, fuzuli işgalden alınıp gerekli restorasyonuna başlanacak iken son yıllarda yıktırılmıştır (Küçükçelebi-zâde, *Tarih*, 498-499; H. Ayvansarayî, *aynı esr.*, I, 156; A. Refik, *Hicrî Onikinci asırda İstanbul hayatı*, İstanbul 1930, 97-98).

Nedîm 14. Bu mısra'la Nedîmâ söyledi tarih-i itmâmın
Ne a'lâ câmi' ihyâ etdi elhak Fâtîma Sultan
(نه اعلا جامع احيا ابتد الحق فاطمه سلطان) 1140
(vrk. 486b; Nedîm, *Divân*, H. Nihad nşr., 88; A. Gölpınarlı nşr., 188)

Vehbî 1. İbtidâ etdikde te'sîs-i binâya Vehbiyâ
Söyledim itmâmına tarih için bu müfredi
2. Fâtîma Sultan edüp ihyâ bu zîbâ ma'bedi
Mescid iken böyle bir pâkize câmi' eyledi
(مسجد ایکن بوله بر پاکیزه جامع ایلدی) 1139+1=1140
(vrk. 487a)

Vehbî 1. Çıka beş vakte müezzîn okuya tarihin
Eser-i Fâtîma Sultan zihî câmi'-i pâk
(اثر فاطمه سلطان زهی جامع پاک) 1145-5=1140
(vrk. 487a)

— 15. Budur ol mısra' ki sultana buyurdu Şehriyâr
Fâtîma Sultan etsün câmiin Allah kabûl

(فاطمه سلطان آتسون جامعك الله قبول) 1140
(vrk. 485b-486a; tarih mısraı Sultan Ahmed III.' indir)

1140 (1727-1728): Şâir Seyyid Vehbî'nin, yazılması kendisine emredilen 1132 (1720) yılı büyük sünnet düğününe âit "Sûr-nâme,, nin nazmını tamamlaması (bu eser için bk. Fr. Babinger, *Die Geschichtsschreiber der Osmanen und Ihre werke*, Leipzig 1927, 271-277).

Vehbî 80. Bu düşer şânına kim kendi diye tarihini
Âferin ey Vehbî-i mu'cez-dem sihr-âferin
(آفرین ای وهیء معجز دم سحر آفرین) 1148-8=1140
(vrk. 566a-568a)

1140 (1727-1728): Nev-şehr'in imârında bu yıl şu eserlerin inşası tamamlanmıştır:

a) İbrahimpaşa câmiî'nin avlu duvarları ve müştemilâtı

Nedîm 10. Dedi bu mısra' ile tarih-i itmâmın Nedîm
Kıldı İbrahim Paşa câmi'-i enver binâ
(قیلدی ابرهیم پاشا جامع انور بنا) 1140
(vrk. 479b-480a; Nedîm, *Divân*, A. Nihad nşr., 90; A. Gölpınarlı nşr., 186; bu tarih câmiin dış kapısı üzerinde mevcuttur, bk. A. Refik, *aynı esr.*, 172)

b) Han inşaatı

Râşid 8. Hitâmın gûş edüp menkut ile Râşid dedim tarih
Bu bî-mânend han bünyâd-ı İbrahim Paşa'dır
(بوی مانند خان بنیاد ابراهیم پاشادر) 1140
(vrk. 478b-479a; Râşid, *Divân*, vrk. 65a-b)

c) Hamam inşaatı

Nedîm 25. Cûd-i İbrahim Paşa germ edüp bâzârını
Buldu bu hammâm ile bu şehr-i zîbâ âb ü tâb
(جود ابراهیم پاشا کرم ایدوب بازارینی) 1140
(بولدی بو حمام ایله بو شهر زیبا آب وتاب) 1140
(vrk. 480a-b; Nedîm, *Divân*, H. Nihad nşr., 91; A. Gölpınarlı nşr., 187; bu tarih hamamın üzerindedir, bk. A. Refik, *aynı esr.*, 177)

- Râşid 13. Sakın *bir* habbe ve r me dinle hammâmî nedir tarih
Gelüp gir akçesiz hammâm-ı İbrahim Paşa'ya
(كلوب كبر اقچه سبز حمام ابراهيم پاشا) 1141—1=1140
(vrk. 477b-478a; Râşid, *Divân*, vrk. 66b-67a)

1141, 1 Muharrem (7 Ağustos 1728): Yeni yıl tebriki.

- Ra'fet 8. Dedi tebrik ile tarih Ra'fet lafzen u ma'nen
Ola bin yüz kırk bir sâli Sultan Ahmed'e es'ad
(اوله بيك يوز قرق بر سالی سلطان احمد اسعد) 1143 ?
(vrk. 557a)
- Sıdkî 1. Dâim ü bâkî edüp şevket ile Hakk-ı celil
Sa'd ede nev sâl İbrahim Paşa'yı rahîm
(دائم و باقی ایدوب شوکت ایله حق جلیل) 1141
(سعد ایدو نو سال ابراهيم پاشای رحیم) 1141
(vrk. 558a)
- Şâkir 14. Hayr ile fâl eyleyüp Şâkir-i dâ'i dedi
Bu sene tarihini sâl-i nizâm-ı cihân
(... سال نظام جهان) 1141
(vrk. 557b-558a)
- Şerif 4. Çıkdı dilden Şerif *bir* tarih
Sâl-i iclâl ü sa'd ü nasr ü futûh
(سال اجلال و سعد و نصر و فتوح) 1142—1=1141
(vrk. 557a-b)

1141 (1728-1729): Üsküdar'da Şemsipaşa ile Harem arasında, Sadria'zam İbrahim Paşa tarafından inşa ettirilen Şeref-âbâd sahilsarayının tamamlanması (H. Ayvansarayî, *aynı esr.*, II, 241; Subhî, *Tarih*, vrk. 43; İ. H. Uzunçarşılı, *Osm. tar.*, IV, 1. kısım, 164; A. Erdoğan, *Üsküdar suyuolu haritası*, Türk Tarih Ark. ve Etn. Der., 4. sayı (1940), 139).

- İshak 9. Dedim tebrik edüp İshak-veş tarih-i itmâmın
Zihi nâdîde me'vâ kasr-ı ebbâ-yı Şeref-âbâd
(زهی نادیده مأوا قصر ایهای شرف آباد) 1141
(vrk. 562a)

- Rahmî 20. Dedim seyr eyleyüp itmâmının tarihin ey Rahmî
Şeref-âbâd ola 'izz ile Sultan Ahmed'e mes'ûd
(شرف آباد اوله عز ایله سلطان احمده مسعود) 1141
(vrk. 563a-564a)
- Sâbir 6. Tarih du'â *birle* dedi Sâbir-i nâ-şâd
Kasr-ı Şeref-âbâd hümâyün ola âbâd
(قصر شرف آباد هایون اوله آباد) 1140+1=1141
(vrk. 563a)
- Sâhib 12. Bu şeh-beyt-i mu'allâyı görüp Sâhib dedi tarih
Şeref-âbâd Sultan Ahmed'e lâyıq makam-ı pâk
(شرف آباد سلطان احمده لایق مقام پاک) 1141
(vrk. 562a-b)
- Şâkir 24. Kemîne abd-i ihyâ-kerdesi Şâkir dedi tarih
Mekân-i sa'd-i Sultan Ahmed-i âdil Şeref-âbâd
(مکان سعد سلطان احمد عادل شرف آباد) 1141
(vrk. 564a-b)
- Şerif 8. Hudâ mes'ûd ede dedi Şerif-i bende tarihin
Şeref-âbâd-ı Sultan Ahmed-i tarh-ı bihîn-i nev
(شرف آباد احمدی طرح بیهن نو) 1141
(vrk. 562b-563a)
- Vehbî 2. Okuyup ismine telmîh ederek tarihin
Şeref-âbâd ola bu kasr-ı hümâyün dediler
(شرف آباد اوله بو قصر هایون) 1141
(vrk. 562b)
- 32. Ta'miye kasd olunup misra'-ı evvelde hümâyün
Geldi bu beyt-i güzîn cilvegeh-i inşâda
33. Yapsa divârına mi'mâr-ı himem bir mihrâb
Kible-gâh dense olurdu bu Şeref-âbâd'e
(یاپسه دیوارینه معمار همم بر محراب) 1253—112=1141
(قبله کاه دنسه اولوردی بو شرف آباده) 1141
(vrk. 560a-561a)

- 1141** (1729): Topkapı sarayı'nın Bâb-ı hümâyûn'u önündeki, Sultan Ahmed III. tarafından yaptırılan çeşme ve sebilin inşasının tamamlanması, A. Refik, *aynı esr.*, 101 (nr. 129); İ. Kumbaracılar, *aynı esr.*, 35; İ. H. Tanışık, *aynı esr.*, I, 134 (nr. 135).

Vehbî 28. Tarihi Sultan Ahmed'in cârî zebân-i lûleden
Aç besmeleyle iç suyu Han Ahmed'e eyle du'â
(آج بسملیله ایلچ صوری خان احمده ایله دعا) 1141
(vrk. 606-607b; tarih mısraı az farkla Sultan Ahmed III.
indir)